

REDACTIA

Deak Ferencz-utca nrul 20

ABONAMENTUL

Pe un an .. 20 cor.
Pe jumătate an .. 10 ..
Pe 1 lună .. 2 ..N-ri de Duminecă pe an 4
coroane.Pentru România și America
10 coroane.pentru România și străinătate
numeri de zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Deak Ferencz-utca nrul 20.

INSERTIUNILE

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 bani
de fiecare publicațiune.Manuscripte nu se
înapoiază.

Telefon oraș și comitat 502

Zile pline.

De Ioan Slavici.

Zilele toate sunt fiecare de douăzeci și patru de ore, nici mai mult, nici mai puțin; ele sunt cu toate aceste unele mai lungi, iar altele mai scurte, căci măsura lor sunt faptele ce se petrec în trecerea lor. Dacă faptele sunt multe și hotărâtoare, ziua e plină, trece iute și e lungă în amintirea noastră, iar dacă puține sunt faptele și neînsemnate, o trăim în silă și o uităm par'că nu ar mai fi fost.

De câtva timp zilele vieții noastre se petrec iute, căci faptele se desfășură cu repeziciune uimitoare, și când ne uităm înapoi, par'că mulți ani întregi cuprinde cel din urmă an.

Ce era prin luna Mai 1905, și ce s'a petrecut pela începutul lunii Iunie 1906?

Puțini sunt ceice în timpul lunii Mai 1905 vor fi crezut, că peste un an cei mai înverșunați dintre partizanii lui Kossuth vor vota pe capete și bugete și contingentul pentru oștire, vor călători la Viena și-și vor impune acte de lealitate față cu Coroana, puțini ceice s'au așteptat, ca lucrurile să ajungă vre-odată unde ele sunt astăzi.

Aici voiau cu toate aceste să le aducă ceice pe la 1890 au pornit cu memorandumul studenților din București și cu »Replica« studenților români lucrarea pentru luminarea opiniei publice din țările apusene; aici voiau să ajungă ceice au plecat în urmă cu »Memorandumul« la Viena.

A trebuit să treacă ani de zile la mijloc pentruca din faptele săvârșite de exploatare regatului ungar lumea încetul cu încetul să se convingă, că sunt niște infami calomniatori ceice îi prezintă pe Români drept niște turburători ai ordinii sociale și că în adevăr stările din regatul ungar sunt aziatice.

Era destul să se producă convingerea aceasta pentruca toată lumea să-i sprijinească pe Români și să osândească pe oamenii de afaceri, care abuzează de încrederea poporului maghiar, ca să-și facă treburile.

Năpraznic s'a spart partidul »liberal,« care atâta timp a ținut în întreprindere regatul ungar, și pe neașteptate s'au ridicat la putere partizanii lui Kossuth, care atâta timp nu au voit să știe de legăturile cu Austria. Dacă ne dăm însă bine seamă, ne încredințăm, că numai firma s'a schimbat, iar ne-guțătoria a rămas aceeași; partizanii lui Koloman Tisza ori ai lui Bánffy, — să-și asigureze toate beneficiile.

Încă sunt acum douăzeci de ani, când cu procesele de presă dela Sibiu, li-s'a spus Maghiarilor, că nu vor putea să se bucure de drepturile cetățenești câtă vreme ceilalți concetățeni ai lor nu se vor bucura și ei de ele și că cei nedreptățiți vor fi nevoiți să caute pretutindeni pe dușmanii asupritorilor săi și să se unească cu dînșii.

Așa trebuiau să vie lucrurile și așa au și venit.

Cel mai mărginit om trebuie să înțeleagă și el, că în Monarchia Austro-Ungară numai Germanii și Maghiarii împreună cu Români, iar în Ungaria îndeosebi Maghiarii tot numai împreună cu Români pot să stăpânească situațiunea. Cele petrecute cu ocaziunea călătoriei la București și sosirii la Viena a dlui dr. Carol Lueger sunt semne neîndoioase, că atât Germania, cât și România o înțeleg aceasta. Maghiarii însă tot mai sunt ispitiți de gândul de a stăpâni ei singuri nu numai în regatul ungar, ci chiar și în întreaga monarchie.

Vor ajunge și ei să recunoască adevărul, că lucrul acesta e peste putință?

Dându-ne seamă despre faptele petrecute în timpul celor din urmă câteva decenii, ni-e greu să credem, că oamenii politici ai Maghiarilor mai sunt în stare să-și stăpânească dorința de a împărți între sine beneficiile vieții publice din patria lor și să facă dreptatea, pe care azi alătura cu ceilalți concetățeni ai lor o cere și Coroana. Văzând însă cele ce s'au petrecut în timpul celui din urmă an, suntem convinși de simțământul, că nevoia e un dascăl atât de mare, încât poate să-i învețe chiar și pe Maghiari minte.

Celor vre-o 250,000 de Români din Bucovina e vorba să li-se asigureze cinci mandate în parlamentul din Viena. Dacă se măsoară cu aceeași măsură, celor 3 milioane de Români din regatul ungar li-se cuvin vre-o 60 de mandate în parlamentul din Budapesta. Maghiarii și-au pierdut însă sărita când au văzut, că Români au ajuns să trimită vre-o 15 deputați în dieta ungară. Vor fi ei în stare să se împace cu gândul, că în viitor vor trebui să aibă în fața lor — nu de două, nici de trei, ci de patru ori atâți Români?

E greu s'o crezi aceasta, dar zilele sunt pline, faptele se desfășură cu multă repeziciune și nu știe nimeni ce poate să ne aducă ziua de mâine.

Sunt și între Maghiari oameni pătrunși de spiritul european și se poate, ca glasul acestora să străbată.

Iar dacă nu, faptele se vor desfășura și cum nu le vor amăgitorii poporului maghiar.

Încă o pedeapsă. La alegerile din anul trecut, părintele Moța a adus la cunoștință oamenilor din Vinerea de jos (cercul Oraștie) în biserică timpul când își va ține dr. A. Vlad vorbirea de program. Pentru aceasta a fost dat în judecată și pedepsit dimpreună cu I. Sacarea, preotul din loc, la 14 zile închisoare de stat, 50 de coroane pedeapsă și pierderea drepturilor politice pe un an.

Condamnații au apelat până la Curie, dar Curia a întărit pedeapsa.

Un archiduce care face politică.

Joi a sosit la Chișineu Alteța Sa regală archiducele Iosif, fiul și moștenitorul general al decedatului archiduce Iosif, pentru a lua în primire solemnă averea și a primi omagiile supușilor săi precum și a autorităților.

Fiind fiul celui mai popular archiduce între Unguri, atât presa din Arad cât și Ungurii din acele părți i-au făcut o primire festivă.

Cu acest prilej »Arad és Vidéke« dela 29 c. într'un articol de fond scrie următoarele:

«Iar archiducele regal a luat și parte activă în luptele Ungurimei. A dat semne neîndoioase că simte împreună cu nația și luptă împreună. **E fără pildă în familia regală ce a făcut dânsul: la alegerile din urmă a dus în luptă greutatea sa personală și autoritatea poziției sale înalte. La 30 Aprilie pe castelul archiducal din Chișineu a falfăit steagul independist (kossuthist).** Steagul acesta mândru simboliza nu numai aceea, că archiducele regal Iosif mărturisește de al său idealul național al lui Kossuth Lajos, ci totodată era o protestare viue împotriva tendențelor de a destrăma nația a Românilor.

«Archiducele regal nu numai că recunoaște existența noastră națională independentă, ci mărturisește că în patria liberă maghiară Ungurimei și se cuvine stăpânirea, că respinge, condamnă toate visurile cari în țara asta înafară de egalitatea dreptului cetățenesc vor să creeze stat. Pe Lázár Zoárd cu mai puțin de jumătate sută majoritate, după crâncenă luptă, l'au ales deputat, dar *steagul kossuthist ar fi căzut în cercul cu majoritate românească, dacă însuși archiducele regal nu ar fi premers cu exemplu strălucit.*»

Toate astea li-am știut și noi, dar dacă li-am fi scris, s'ar fi zis că vrem să mărim lucrurile, pentru a esplica căderea steagului național.

Acum vine de mărturisește toate acestea însuși organul oficios al partidului kossuthist, organul fișpanului care deși era numit deja, totuși el a condus campania electorală și văzând steag pe castelul archiducal, bine înțeles că și-a permis toate pentru a scoate ales pe candidatul kossuthist.

E, într'adevăr, fără păreche cazul și printr'o interpelație în Dietă, partidul național român ar trebui să provoace un răspuns: este acesta începutul unei politice ce se inaugurează, ori totul a fost un hiperzel al slujbaşilor Alteței Sale și a celor din jurul său?

Să știm odată și noi: se încurajază dela Curte politica kossuthistă?

Să știm și să ne tragem consecvențele!

Proiectul de răspuns la Mesaj.

Dăm astăzi un extras din proiectul cetit în ședința de Joi a camerei, care însă după cum să anunță nu este pe placul nimăruia, deci se vor face schimbări în el. Dar toate schimbările vor fi numai de formă, căci de vor voi să facă schimbări esențiale, se vor apuca de cap. Confuzia începe deja la titlatură, căci regele e intitulat în 3 chipuri, între cari numai o sofisterie unguerească a putut face deosebiri de nuanse.

Cuprinsul lui e următorul:

Națiunea ungară privește cu sentimente înalte chemarea la muncă pentru binele țării a Regelui coroanei sf. Ștefan. Sufletele ni se umple de mulțămire la declarația înaltului Tron că «privesc cu durere părintească înapoi la trecutul apropiat, care a turburat mersul regulat al vieții constituționale».

Aceasta ne convinge, că au încetat neînțelegerile și că faptele din trecut nu să vor mai repeta. Simțim și mai mare bucurie, că Majestatea Ta Vă exerciați puterea prin un guvern care are încrederea majorității, deci un guvern parlamentar.

Credința națiunii ungare față de augusta Casă domnitoare a fost de multe ori pusă la cercare, dar națiunea a fost totdeauna credincioasă, căci nu și-a uitat nici odată de credința față de sine însuși, față de legi și constituție.

Pentruca să restabilim stăpânirea legii și a dreptului, ca să asigurăm libertatea drepturilor cetățenești și individuale, suntem aplicați să scoatem din programul de muncă al camerei actuale acele chestii de drept public, cari au cauzat neînțelegerile parlamentului trecut; dar fiecare partid își susține principiile politice.

Partea cea mare a națiunii ia parte la guvernare, fără a cere împlinirea de ocamdată a programului ei, pentruca după restabilirea ordinii constituționale să întărească cautelele activităților regulate ale constituției. Cu bucurie vedem, ce același e și punctul de vedere al M. Voastre.

Cu toate, că legile ne dau dreptul la teritoriul vamal independent, noi pe lângă menținerea drepturilor noastre și având în vedere împrejurările economice ale țării, «națiunea» recunoaște și ridică la valoare de lege convențiile vamale, comerciale și veterinare.

Dar avem firma speranță, că nu să vor mai întâmpla astfel de fapte, cari stau în directă contradicție cu legile dela 1790—91.

Luăm cu bucurie la cunoștință, că raportul țării este dintre cel mai bun cu celelalte state.

Contingentul militar obicinuit l-am votat deja; suntem învoiți să votăm și *trebuințele militare extraordinare* stabilite de delegația anterioară.

E datorita noastră ca pe lângă aceste creșteri ale sarcinilor publice, să aducem și astfel de legi, cari măresc puterea economică, cari fac să crească puterea productivă, cari promovează dezvoltarea sănătoasă.

Vom căuta să deschidem noi izvoare de venit, vom căuta să împărțim sarcinile publice în mod proporționat, să stabilim *minimumul de existență*.

Dorim înaintarea comerțului și mai ales a *comerțului maritim*. Revisia legii industriale, dezvoltarea sistematică a industriei, împărțirea proporționată a *furniturilor* militare vor servi la dezvoltarea vieții economice; *chestia muncitorilor* va fi rezolvată de o comisie stabilă.

Pentru ca să putem face acestea să cere să *garantăm integritatea constituției și domnia legilor*. Aceasta o vom face prin instituțiile corespunzătoare: vom cere deci *întărirea autonomiei* municipiilor și organelor lor; stabilirea apriată a cercului de activitate al municipiilor și al administrației; *lărgirea drepturilor contenciosului administrativ*; *prelungirea judecătoriei civiale pentru alegeri și revisuirea ei*.

Totodată vom căuta să resolvăm chestiile religioase: vom face *autonomia catolică*, vom aranja starea materială a preoțimeii inferioare catolice;

întru cât va fi posibil vom căuta să executăm *legea din 1848, art. XX*. Pe terenul instrucției publice ne vom da toată silința, pe lângă scopurile morale și culturale, *pentru validitatea direcțiunii naționale*, dar nu vom trece cu vederea nici *factorii chemați și cu drepturi istorice*.

Camera va debata *compromisul financiar cu Croația și Slavonia* și va păzi în felul acesta drepturile autonome ale acestor stări garantate în legea XXX dela 1868. Ea va încuraja interesele lor economice, garantându-le dezvoltarea firească, întărind astfel legătura frățescă a comunității de stat cu Croația, Slavonia și Dalmația.

Afară de aceste probleme cari garantează mersul regulat al treburilor publice este de însemnătate lărgirea drepturilor politice asupra tuturor paturilor societății și intrarea națiunii întregi în lăuntru constituțiunii.

Mesajul tronului ne-a invitat la înscrierea în lege a *sufragiului universal* conform tuturor ideilor democratice moderne și *păzindu-se caracterul național al statului*. Ungaria credincioasă M. Voastre primește cu recunoștință acest bun gând părintesc pentru toate popoarele țării. Majoritatea acestui parlament a fost totdeauna de aceste vederi pe cari acum le vede susținute din înălțimea tronului. Recunoașterea acestor năzuinți îndreptățite, stărnește buzuința, în noi că și pe viitor va domni același acord între tron și națiune spre strălucirea tronului și fericirea națiunii.

Sire! Avem încrederea fermă că intențiile M. Voastre de a întări prosperitatea noastră materială și morală, se vor intrupa în curând și dorind M. Voastră de a păstra libertatea hotărârilor, bazat pe drepturile regești știm bine că cheazășia lor cea mai sigură este constituția unguerească care garantează domnitorului încoronat în mod absolut toate drepturile constituționale regești.

Invocarea opiniei publice a națiunii este un drept constituțional înscris în lege al M. Voastre și suntem încredințați că națiunea nu să va rosti altfei decât într'un chip folositor intereselor tronului și intereselor sale. Maghiarul nu poate sluji decât pe rege și constituțiunea căci amândouă sunt nedespărțite. Ne rugăm de cel Atotputernic să ne călăuzească faptele pe calea progresului și a înfloririi națiunii.

Budapesta, în luna lui Iunie 1906.

Ai M. Voastre devotați supuși reprezentați ai Ungariei, Croației, Slavoniei și Dalmației. Széll Kálmán preș. Ballagi Aladár raportor.

Tot în aceste cadre să mișcă și proiectul de răspuns al senatului (casa magnaților) cu schimbări numai de formă.

Schimbare în guvernul României. M. S. Regele României a primit demisia ministrului de justiție Al. Bădărău, iar Monitorul publică numirea noului ministru în persoana dlui D. Greceanu, unul dintre șefii politici dela Iași.

În lunile din urmă, îndeosebi dela interpelarea dlui N. Filipescu încoaci, care a adus acuze grave și între altele învinuise cu filo-ovreism pe dl Bădărău, poziția acestuia devenise de tot dificilă.

Motivare ciudată. Se știe că preotul slovac Hlinka a fost suspendat din post și chiar arestat pentrucă ar fi agitat. În contra arestării preventive preotul Hlinka și soțul său a apelat la senatul de punere sub acuzare. Acesta însă a aprobat și el arestarea preventivă, pe motiv că *dacă arestații va fi lăsați liberi*, poporul și altfel destul de agitat, ar primejdui siguranța personală și averea.

Intocmai ca în Rusia. Deosebirea numai că Ungaria nu are o Siberie, altfel zeloșii procurori și judecători ar trimite acolo pe toți câți agită, *adică fac politică antigubernamentală*.

De altfel dacă s'ar primi ca princip motivarea

tribunalului din Rózsahegy, s'ar putea aresta toți «agitatorii» a căror activitate nu le place șovinștilor, deoarece așa, fără nici o dovadă, despre toți se poate zice, că fiind ei liberi, «poporul și de altfel fiind foarte agitat», ar primejdui siguranța publică a persoanei și averei...

Decât asemeni principii și motivări se vor fi potrivit cel mult în evul mediu.

D'atunci ori-cât de încet, dar a progresat și țara noastră.

Ne place a crede de altfel că acest caz va fi adus de deputații naționaliști și în Dietă.

E probabil că cea mai aprobiată urmare va fi avansarea judeului de instrucție Székely Miklós, cazul însă trebuie desbătut în Dietă, să se vadă cum sunt tratați luptătorii naționali în moderna și constituționala noastră patrie.

O deputație la Kossuth. Supt conducerea deputatului Ioan Ciocan s'a prezentat o deputațiune a comunelor Sângeorzu-românesc și Maeru cerând să aibă în vedere interesele acestor comune la tragerea liniei căilor ferate. Deputațiunea a fost primită și de ministrul de agricultură Darányi. Amândoi ministrii au făgăduit că vor avea în vedere cererea aceasta întru cât este cu puțință.

Prețuri reduse pentru expoziție.

Pentru a înlezni mergerea la expoziția din București, ministrul Kossuth a dat ordinațiune în virtutea căreia cei cari merg la expoziția din București vor beneficia de preț redus pe căile ferate ungare.

O foarte bună măsură asta, care, credem, va contribui ca să meargă Unguri cât mai mulți, să vadă și să cunoască România, despre care ziarele unguerești mai mult numai rău au scris.

Spre înleznire va fi, se înțelege, și Românilor, cari, nu ne îndoim, se vor duce cât mai mulți la expoziție.

Iată prețurile ce s'au stabilit până la București și îndărăt:

Brașov,	cl. I	20 lei,	II	14,	III	9.45 l.
Budapesta	>	I 70.4 lei,	>	47.60	>	25.85
Mehadia	>	I 30.30 lei,	>	20.90	>	13.13
Sibiiu	>	I 32.45 lei,	>	21.55	>	14.20

Biletele vor fi valabile 20 zile.

Unele ziare maghiare spun că măsura asta luată de Kossuth n'ar plăcea tuturor Ungurilor. Și anume din cauză că cu prilejul *milleniului* România n'a făcut înlezniri Românilor cari ar fi venit la expoziția din Budapesta.

Conflictul greco-român.

Urmarea interviewului ministrului de externe român: Lahovary, dat unui redactor al ziarului «N. Fr. Presse», nu este dintre cele mai bune.

Căci diplomația austriacă a refuzat să intervieve în modul recomandat de Lahovary, ci numai să intervieve pe lângă Turcia să nimicească bandele grecești. Ministrului i-se impută lipsa de tact, căci a dat de știre întâi la o foaie despre cecece avea de gând să vorbească cu Goluchowski, cel chemat întâi să afle despre toate.

O indiscreție neplăcută a fost și aducearea în public a convorbirii cu ministrul de

Perge és Rozslay utóda
fabrică de mașini și de pluguri pentru economie în Oradea-Mare.

Recomandă fabricație proprie de pluguri din cea mai bună calitate. o o o

Pentru fle-care proț i-a răspundere.

Magazin mare de grape, ciururi, crama, zdrobitoare de struguri și tăietoare de paie.

Sămănăturile. Din rapoartele sosite ministrului de interne reese că cu toate ploile abundente căzute în zilele din urmă și revărsarea mai multor riuri, starea semănăturilor continuă a fi mulțumitoare.

Chiar pagubele pricinuite de grindină sunt fără de mare însemnătate astfel în cât recolta viitoare după toate probabilitățile va fi mulțumitoare.

Oaspe. D. Norman Thompson, redactor al marelui ziar englez The Standard, a sosit în București în vederea Expozițiunii generale și va face, cu acest prilej, o anchetă economică în România.

Di Norman Thompson va studia, în primul rând, chestiunea traficului grânelor și petrolului pe căile ferate române.

«**Vatra luminoasă**» e numele institutului de orbi din București, susținut și patronat de M. Sa Regina. Lucrările orbilor încă sunt espuse la expoziția națională, atrăgând atenția tuturor prin frumusețea lor. În zilele acestea pavilionul a fost cercetat de Majestățile lor. Cu această ocaziune directorul institutului *Monske* (?) a arătat Suvranilor mașina de scris pentru orbi, construită de dânsul.

D'ALE ALEGERILOR.

Să vedem cum s'a respectat solidaritatea de abținere dela alegerea de deputat parlamentar, decretată în adunarea generală a alegătorilor români, ținută la 14 Aprilie v. a. c. în Brașov.

După ce ne-am convins, că nu putem să ne pripocsim cu tovarășia și pactarea Sașilor dela Brașov și din jur, cari deși oprimat popor ca și noi, dar' ei mai bine au preferit să se alieze cu Maghiarii, așa ne-am adunat la ziua mai susnumită și am jurat în număr de 5—600 Români credință steagului, că nu vom participa nici unul la alegerea deputaților din nici un cerc — până când nu vom putea pune și noi Românii candidatul nostru național — dispunând în comitatul acesta la cinstea solidarității. Nu tot așa s'au purtat Românii din Săcele și comunele săsești. De ce? Pentru că criza dela sf. Nicolae din Brașov-Scheiu și anume: «*Partidul deșteptării*» prin capii lui ș'a vârit intrigile în adunarea noastră politică.

Și astfel după declarațiunea dlui *Tagányi* (candidatul de deputat al Ciangăilor) s'a dat avizul dela fruntașii protopopiatului ca toți alegătorii români din Săcele: învățători, negustori, economi,

ba și chiar nepocăitul preot Toma Frateș din Bacifalu să meargă cu plată bună anticipativă și să voteze la Hărman (pentru *Tagányi*). Astfel la alegerea din 20 Aprilie v. Românașii nostri au primit dela *Tagányi* câte 100 cor., — dar' parte din ei au primit și dela *Kopony* câte 60 cor. La balotajul din 6/19 Mai l. tr. arginții lui Iuda au mânăat și mai mulți Români la urnă, ahiați și lihiți după potopul și rezerva suplinitoare de 15—20 mii cor. ale lui *Tagányi*, din care aveă să primească fiecare ciangău alegător cel puțin câte 150 cor., iar Românașii nostri — groaznic înșelați acum și duși la urnă ca vitele la abator și terorizați de jendarmii și ciangăii setoși de sângele valah, s'au mulțumit pe lângă un slab pricaș și numai cu maltratări, torturi, ultimate și provocări înfloridate ca acestea: «*Te bűdös oláh, takarodj innen, és menj Oláhországba.*» Acestea epitate culturale — drept mulțămită pentru voturile Românilor și ca răzbunare când ciangăii au văzut cu oroare căderea lui *Tagányi*.

Procedura necorectă și imorală deoparte, iar de altă parte mijloacele coruptibile și atrocitățile comise asupra Românilor de ciangăii, cari în cazul acesta s'au distins mai kossuthiști decât Kossuth, care le-a dat ordinul (în senzul pactului) să voteze cu *Kopony*, precum și necinstirea steagului din partea fraților nostri nenorociți, toate acestea — vedem bine — au mânăat apa pe moara Sașilor, cari și-au scos steagul lor falnic la biruință.

Din căderea rușinoasă a ciangăilor și Românilor, alegători necinstiți au urmat o mulțime de dezastre pentru toți Românii din Săcele:

1. Conjurațiunea ciangăilor enunțată pe terenul colegiului electoral asupra Românilor, mai ales a preoților absenți dela alegere, cari au fost groaznic amenințați, că vor suferi bătăi și perzeuțiuni, precum într'adevăr s'a și întâmplat cu părintele Manole din Târlungeni încă în aceeaș zi. La acest act barbar s'au angajat — horibile dictu — și unii dintre Români, ba chiar și învățători crescuți cu pâne și prescură românească și cari publică în gura mare, că ei trăiesc dela stat și ciangăii!? Minciună încornurată.

2. Furor hunicus și vandalizmul lui fără *marin*, ca să se arate asupra cetățenilor pacinici Rotrile cu drugi de fer și topoară nelăsând scutite nici chiar edificiile școalelor române.

3. Românii s'au făcut coade de topor în mâinile ciangăilor kossuthiști, cari pentru cearta lor cu Sașii și în lupta lor desperată pentru reușita — dar' în faptă căderea lui *Tagányi*, au năvălit ca în codru asupra bieților — dar' nevrednicilor Români. Vae vietis. De.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 30 Iunie 1906.

— **Știri personale.** Deputații naționaliști din Arad: d-nii dr. N. Oncu, dr. I. Suciu, dr. St. C. Pop și V. Goldiș, au plecat azi la Budapesta, pentru a lua parte la ședința clubului parlamentar al naționalităților.

— **Călătoria regelui.** Eri regele a călătorit în Moravia.

În Morva-Ostrau a avut o primire splendidă, poporul l'a întâmpinat în toate părțile cu ovații însuflețite.

După ce s'au sfișit discursurile obicinuite, regele a cercetat casa de tir de acolo. Din Morva-Ostrau a plecat la *Witkowitz*.

Regele cu privilegiul călătoriei sale a distribuit și ajutoare: pentru săracii din Ostrau 2000 de cor., pentru cei din *Oderburgia* 1000 de cor. săracilor dela sate 2000 de cor. societății muncitorilor din *Witkowitz* 1000 de cor. Sara regele s'a reîntors la Viena.

— **Încă două românce distinse.** Afară de domnișoarele, ale căror nume l'am înregistrat cu plăcere în numărul de eri al ziarului nostru au mai fost distinse la expoziția școalei industriale din loc, d-șoarele Valeria Lazar, fiica regretatului nostru prietin, George Lazar și Dora Lepa, fiica învățătorului penzionat din Alios.

Ne bucurăm din inimă pentru acest succes al româncelor noastre.

— **Episcop nou.** Foaia oficioasă aduce știri, că la recomandăția ministrului de instrucție publică, *Apponyi Albert*, regele a numit episcop pentru dieceza Sătmăruului pe dr. *Bornemisza*, canonic în *Kalocsa*.

— **Achim regulând pe un jidănaș.** Alaltăieri trenul accelerat care venea dinspre Budapesta cătră Arad, a fost oprit în mod brusc în mijlocul șinurilor. Căzută pe șine a căzut astfel. Deputatul socialist al orașului Bichiș, *Achim*, a găsit în tren pe un ziarist ovrei *Székely Béla*, care cu obicinuita-i obrăznicie jidovească insultase și calomniase pe deputat prin fișuca sa locală. *Achim* întâlnindu-l, în mânia lui cea mare, a început să-l supuie unui tratament de palmi, care pe semne nu-i convenea Ovreiului, căci amețit cum era de dragostea cea mare abia a putut da semnalul de alarmă, oprind trenul. S'a

Din copilăria lui Mozart.

Germania fidelă a celebrat amintirea și gloria celui mai mare compositor musical al său, în anul acesta a serbătorit a o sută cincizecea aniversare dela nașterea lui Mozart.

Wolfgang Mozart s'a născut în Salzburg în 21 Ianuarie 1756. El a fost fiul unui măestru de capelă și profesor de violină. Mozart din cea mai fragedă copilărie era pătruns de tonurile muziceii, care deșteaptă în geniul său precoce flacăra arzătoare a artei, o flăcără intensă care-i consumă așa de repede viața.

Precum *Raphaël*, așa Mozart a produs o recoltă precoce și se stinse în deplină glorie. L'au numit *Raphaël* al muziceii.

Viața tinărului virtuos a fost aceea a unui musicant incomparabil și e mult mai cunoscută de cât să fie nevoe a o scoate în relief; toată i-a fost consacrată artei.

Primit și distins în toate curțile Europei, tinărul Mozart nu se lăsă amețit de succese; el nu aprecia elogiurile; nu ținea cont de aplauzele mulțimei.

Un episod draguț din copilăria lui Mozart e aceea care s'a petrecut la curtea din Viena, unde el își petrecu o parte din viață, și se desvoltă o prietenie vie între el și cea mai tineră fică a marelui împărătese Maria-Teresia, archiducesa Maria Antoinetta, care deveni regina Franciei.

Acest episod al copilăriei lui Mozart dovedește sinceritatea, spontanietatea naturei sale și peste tot sensibilitatea sa deosebită.

În anul 1762, tatăl lui Mozart se decise să întreprindă o călătorie artistică cu Wolfgang. Se

duse la Viena, unde copilul uimi curtea prin gențilea și virtuositatea sa.

Mozart n'avea atunci mai mult de șapte ani. O trăsură de curte veni să caute la hotelul «*Boul-Alb*» pe micul musicant care descinse acolo cu tatăl-său.

Maria Teresia și împăratul îl primiră șezând ambii pe aceeași canapea.

Mozart alergă la împărăteasa, îi sări pe genunchi și atrăgându-i capul spre sine, o sărută zicându-i:

— Împărăteasa mea, tu ești cea mai frumoasă femeie ce am văzut vr'odată.

Maria-Teresia, desmerdă râzind pe copilul, care în inocența și naivitatea sa, îi făcuse un compliment atât de măgulitor.

— Ei bine, scumpul meu Wolfgang îi zise împăratul, du-te și ne cântă ceva frumos la pian, împărăteasa îți va întoarce foile.

— Împărăteasa nu va aveă destulă abilitate, răspuse copilul, ar trebui chemat *Wagenseil* care se pricepe mai bine la lucrul acesta.

Împăratul trimise să-l cheme pe măestrul său de capelă *Wagenseil* și Mozart se așeză la piano. Cântă una din acele piese mici pe cari le compuse însuși el și pe cari le esecuta atât de perfect.

Maria-Teresia, împăratul și archiducesele, cari erau prezente, îl acoperiră de elogiuri.

Concertul se finise, cele două princese, *Carolina* și *Antoinetta*, cerură voe dela mama lor să arate micului musicant castelul, împărăteasa consimți.

Cele două surori prinseră fiecare pe Mozart de câte o mână și-l traseră după ele strigând de bucurie.

Să ne jucăm de-a «*Baba-oarba*» zise *Antoinette*, când erau în salonul cel mare.

— Vreau, zise micul *Wolfgang*, leagă-mi ochii. *Antoinette* își scoase batista și îi legă ochii.

Dar Mozart, care nu era obicinuit cu parchete cernite, alunecă la primul pas, căzu pe nas și n'ncepu a plânge.

Pe când *Carolina* râdea din toată inima, *Antoinette*, ridică cu gingășie pe micul musicant, îi șterse lacrimile, îl desmerda și-l îmbrățișă. Atunci copilul, cu ochii plini de recunoștință și admirație, zise cu gravitate miciei archiducese:

— *Antoinette*, tu ești bună și compătimitoare, vrei să-mi fi soție?

Tinera princesă, care era cu un an mai mare ca musicantul, fu atât de încântată de aceste vorbe, în cât alergă în odaia mamei sale strigând:

— Mamă, mamă, Mozart vrea să mă ia de soție; oh! ce plăcut va fi.

— Micul bărbat, are gust bun, răspuse râzind împărăteasa, pentru el vei fi o bună partidă; du-te dară și-ți caută logodnicul.

Cei doi copii se re'ntoarseră ținându-se de mână.

— Pentru ce, micul meu *Wolfgang*, vrei s'o iai de soție pe *Antoinette*? îl întrebă împărăteasa. *Carolina* e asemenea o fată bună.

— N'o voiesc pe *Carolina* de soție, fiindcă ea e cauza că am căzut; ea și-a bătut joc de mine; *Antoinette*, care are o inimă bună, m'a consolată.

— Acum înțeleg suferința ta; dar pentru a lua în căsătorie o archiducesă, trebuie să ai haine frumoase.

Copilul își plecă cu tristețe micul lui cap gânditor; apoi ridicându-l răspuse:

luat un proces verbal și afacerea se va aranja pe cale judecătorească.

— Căsătorie. Din «Voința Națională»:

Anunțăm cu plăcere că în ziua de 9 Iunie c. s'a săvârșit la Berlin căsătoria dnei Sofia Nădejde, fiica dlui Ion Nădejde, cu dl inginer Maximilian Freiherr von Stengeil.

Doamna von Stengel este pictoreasă, special portretistă, și a fost elevă a renumitului Fr. Lenbach.

Tinerii soți s'au stabilit la Berlin.

Le trimitem călduroase urări de fericire.

Ne nimm din toată inima la urările de fericire exprimate de confratele nostru.

— **Un vis ciudat.** Ziarul papal «Osservatore Romano», istorisește în numărul mai recent, următoarele:

În satul Tittignano, în apropiere de Pisa, o fetiță visa de mai multă vreme că sub bucătăria lor zace corpul unei sfinte.

La început lumea a considerat-o ieșită din minți. Dar mai târziu insistențele fetiței neîncetând, dânsa povestind neconținut același vis, părinții se hotărâră să cerceteze și fără săpături sub bucătărie.

La o adâncime de vre-o câțiva metri au găsit un corp neatins în pozițiunea somnului. Emoțiunea a fost teribilă.

Specialiștii s'au adunat și au conchis, că se găsește în fața fericitei Cherardesca, care locuia prin anul 1200 în împrejurimile satului aceleia.

Corpul regăsit va fi transportat în curând la Pisa, unde se vor organiza serbările cu ocazia aceasta.

— Unsprezece Români morți în America.

»Românul« din Cleveland scrie:

Unsprezece Români au murit! Unsprezece familii îmbracă doliul. Unsprezece familii nu vor mai vedea pe iubiții lor!

Nefericirea colosală s'a întâmplat în Roanoke, Va.

La clădirea liniei căii ferate din aceste părți, au fost aplicați mai mulți Români. Ei trebuiau să se folosească de dinamit pentru a putea înainta între stâncile munților.

Din nefericire o capsulă de dinamit a explodat înainte de ce sărmanii oameni s'ar fi putut mântui.

Pe loc au murit doi. Alți au murit când îi duceau la spital, iar alți au murit între chinuri grozave la câteva ore.

Ce jale! Ce durere! Sărmani oameni! Într'un moment le venia aminte și vedeau tot ce au mai scump!

Soție, copii, părinți, neamuri, nimeni, nimeni nu este! Cine știe oare scrie-va cineva acasă cum s'a întâmplat nefericirea, oare spune-va cineva cum erau chemați părinți, soțiile, copii, și nimeni nu răspunde!

Sărmani oameni!

Pământul țării străine acopere rămășițele reci ale trupurilor voastre!

Știrea despre această nefericire ne-a venit prea târziu ca să putem fi de față și să putem merge ca să vă petrecem la cele vecinice!

Pace sufletelor voastre!

Fie-vă țărâna și somnul morții ușor!

— **Hirotonire.** Sâmbătă a fost hirotonit în Sibiu de către I. P. S. Sa mitropolitul Mețianu întru diacon profesorul seminarial dl Dr. Aurel Crăciunescu.

— **Asociațiunea la Brașov.** Comitetul despărțământului (Brașov) al Asociațiunii a ținut Duminică o consfătuire și a hotărât programul festivităților, ce se vor aranja cu aceea ocaziune și anume:

Joi, în 7/20 Sept.: 1. Primirea festivă a comitetului central și a oaspeților sosiți. 2. Seara de cunoștință.

Vineri, în 8/21 Sept. înainte de prânz: 1. Serviciul divin la biserica Sf. Nicolae din Schein; 2. Ședința I în sala festivă a gimnaziului român din loc; 3. Banchet. După prânz: 1. Petrecere populară 3—6 ore; 2. Seara concert.

Sâmbătă, în 9/22 Septembrie înainte de prânz: 1. Ședințele festive ale secțiunilor științifice literare; 2. Conferențe publice; 3. Producțiune teatrală; 4. Petrecere cu joc.

Duminică, în 10/23 Septembrie: Excursiune la București.

— **Cutremur de pământ în Anglia.** În ținuturile Wales a fost Joi cutremur de pământ, ce a produs mare spaimă, mai ales prin împrejurarea, ca în locurile surpate de cutremur isbucnea din pământ apă. Șase muncitori s'au înecat. E mare frica, că cutremurul se va repeta.

— **Cancelarie advocațională.** Dl Romul Boilă și-a deschis cancelaria advocațională în Dicio-Sânmărtin, Strada principala Nr. 75, (casa Boilă).

— **Moravuri.** În Paris s'a petrecut zilele trecute un caz foarte dureros. Două fete de școală; Paulina Vagesse și Emilia Terne, ambele de 7 ani erau pe o vreme bune prietene. Pentru un lucru de nimic însă s'au certat și astfel se iscă între ele o neîmpăcată ură, una față de cealaltă. Nu se puteau suferi. Eri mergând la școală, s'au întâlnit pe drum și au început cu injurările. În sfârșit Paula într'atât s'a infuriat, că a spart capul contrarei sale cu un pocal. Paulina a leșinat

a fost dusă acasă, unde e în agonie. Emilia vinovată a fost dusă la poliție, n'a dat nici un semn de părere de rău, ba a mărturisit, că ceea ce-a făcut, ar repeta-o îndată ce i-s'ar da prilej. Fapte de acestea pot săvârși copiii cari nu primesc creștere religioasă. Frumoase moravuri în Paris!

— **Logică de copil.** Copilul de cinci ani a unui publicist are un obicei rău. Nu dormea nici odată înainte de ce nu se culca și tatăl său. Până atunci cânta sau plângea, sau năcăjea pe mama sa care se culcă mai de timpuriu, ca tatăl lui, — să-i dea de mâncare.

Odată copilul, când mamă sa dormea mai bine, începe să strige:

— Mamă dă-mi să mînc, căci mi-e foame!

Tatăl năcăjit îi zice:

— Nu striga așa tare, căci trezești pe mamă ta din somn.

Atunci copilul se duce la patul mamei sale și îi șoptește la ureche:

— Mamă dă-mi să mînc, căci mi-e foame!

— **Un Român în jurul lumii.** Studentul Marin Ionescu, care s'a rămășit acum patru ani că va face ocolul lumii fără nici un ban în buzunar și care a plecat la 4 Septembrie 1902 cu doi tovarăși, un Francez și un Englez, se va întoarce în curând din călătoria sa. Dintre tovarășii săi, unul a fost ucis, altul a murit de friguri galgene. Ionescu a parcurs singur 50.617 chlm. El s'a întreținut ținând conferențe despre pătaniile din călătoria sa și vânzând cărți ilustrate. Tânărul turist se va întoarce exact la 4 Sept. a. c. în București. Rămășagul e de 60.000 lei, l-a făcut cu domni Văcărescu, Știrbei și Cantacuzino.

— **Un patriot grozav.** În Kecskemét cu prilejul asentării un Ungur grozav și-a arătat înțelepciunea. Sigur a dorit să se scrie ceva și despre el prin foile kossuthiste.

El adevărat fiind luat de soldat, când a fost chemat să pună jurământ, a declarat că el nu pune jurământ *împăratului*, căci Țara ungurească n'are împărat, ci *rege*.

Grozavul patriot a fost dat pe mâna unui polițist cu îndrumare să-l ducă la casa orașului să ia cu el protocol, și să-l pună la răcoare până ce va pune jurământul.

În cealaltă zi deja recunoscuse și pe împăratul.

Grozav patriot!

— **Anarchist pedepsit.** Din Zürich se telegrafează, că judecătoria de acolo a pedepsit pe anarchistul Senna Hey la șase luni închisoare și zece ani expulzare pentru împotrivire față de autoritățile civile. El e închis în temnița din Regensburg.

— Unde să caut eu haine cum poartă principii? Eu sunt sărac. Antoinette trebuie să mă ia așa cum sunt.

— Nu știu dacă va voi, întreab-o.

Mozart se întoarce spre Antoinette, îi prinse amândouă mâinile și cu o voce rugătoare zise:

— Nu-i așa, că vrei să mă iai așa cum sunt?

— O da, pe tine și pe nimeni altul, răspunse ea îmbrățișându-l.

Această scenă drăgălașe o mișcă pe împărăteasa până la lacrimi; dar pentruca să-și ascundă emoția, răs.

A doua zi dimineața, o trăsură de tot aurită se oprî înainte hotelului »Boul alb«, un frumos șambelan se coboră din ea și veni să aducă micului Mozart din partea împărătesei, un costum splendid, zicând că mica lui mireasă dorește să-l revadă cu manșete de dantelă, ciorapi de mătase, cu pantaloni scurți, pălăria sub braț și sabia la cingătoare.

Mozart a stat în mai multe rânduri la Paris. O revăzu în toată splendoarea frumseții și a fericirii, pe scumpa și grațioasa lui logodnică din copilărie. Maria Antoinette îl primi la curte cu toate favorurile pe cari le merită geniul său. Dar nemulțămît de gustul Tuleriilor, părăsi Parisul și se atașe de Iosif al II împăratul Austriei.

Mozart compuse în toate genurile și în toate

a eselat; mai cu seamă în muzica dramatică; operile sale sunt aproape toate capo-d'operă.

Sunt admirate egal simfoniile și muzica bise-zicească, mai ales »Requiemul« său, care a servit pentru funeraliile sale, acesta a fost cântecul lebedei, murî înainte de a scrie ultimele note.

După biografi autorizați, iată originea acestui Requiem:

Un necunoscut, (contele Walfug) veni într'oz zi se întâlnească pe Mozart în Stappach, și-l însărcină să-i compue o misă pentru serviciul funebru al soției: muzicantul avea dreptul să fixeze prețul. După unii a cerut o sută de galbeni iar după alții, două sute; dar nu voi să se consimtă a fixă terminul pe când trebuia să fie gata, pentrucă voiă să facă ceva remarcabil.

Între acestea Mozart primi onorabila misiune de a compune pentru serbările sfîntirii bisericeii din Praga, Clemenza di Tito. Era gata să se urce în trăsură pentru a merge în capitala Boemiei, când sosi un trimis din partea contelui pentru a cere misa promisă.

Mozart se scuză, promițând, că la reîntoarcerea din Praga va termină uvrajul la care se angajase.

Abiă se reîntoarce și se apucă de operă cu o ardoare și o activitate, cum n'a avut pentru nici una din compozițiile sale.

Soția lui, o creatură bună și dulce, care a fost bucuria și razimul vieții sale, începî să

aibă oare-care neliniște pentru sănătatea deja șubredă, a soțului ei iubit. Mozart îi răspunse cu ochii plini de lacrimi, că face acest requiem și că timpul e scurt.

Soția lui îi luă partitura și nu i-a mai redat-o decât după rugăciunile lui insistente și i-se părî că sănătatea îi eră aproape restabilă.

Mozart își termină opera și obosit, turmentat de ideea lui fixă, recăzu în melancolia-i primitivă. Flacăra geniului, excesul lucrului, fuga acestei naturi de o sensibilitate exaltată, îi stinse viața înainte de vreme.

În 5 Decembrie 1791, Mozart termină Requiemul și zise soției sale:

»Știu bine că l-am terminat pentru funeraliile mele«. Și murî exalând o ultimă notă.

Numai câțiva prieteni îl petrecură la groapă, fiindcă în ziua aceea fusese un mare viscol de zăpadă. Soția lui bolnavă nu-l putu petrece la ultimul lăcaș. Și când la o lună după aceea se duse să se închine la mormântul lui, groparul se schimbăse.

Nu s'a mai putut găsi nici-odată rămășițele lui Mozart.

Marele artist avea o pietate arzătoare, desprețuia răutatea, n'a trăit decât pentru muzică. Gloria lui e nemuritoare.

Tradusă din franțuzește de Lucreția Russu Șirianu.

◆◆◆ SEGEDINUL E ORAȘ VESTIT ◆◆◆

Acolo se pot căpăta cele mai ieftine **Orologe** și **bijuterii**, mai ieftine de cât ori unde. Nu-i de lipsă să ne dăm bani în mână străine. Cine vrea să se convingă despre toate acestea, să ceară un catalog mare ilustrat, ce se trimite gratuit, dela **Schneider Samu, juvaergiu în Szeged**. Acolo se capătă un orologiu de argint dela 5 floreni începând, inel de aur, cu 14 carat dela 2 fl. 50 cr. în sus, cercei de aur dela 1 fl. 50 în sus, lanț (colier) aur 4 fl. 50 cr. un orologiu de nikel dela 2 fl. 50 cr. în sus, un **vecker** dela 1 fl. 50 în sus.

— **Călăuza învățătorului** de I. Crișan, învățător în Socodor, este titlul unei cărți de bun folos pentru învățătorime, apărută acum în editura tipografiei noastre.

Autorul tratează teoretic și practic, dând modele, materialul de învățământ pentru școala elementară. Cartea e bine scrisă, bine împărțită și poate servi, în adevăr, drept călăuză pentru învățătorii noștri cărora li-o recomandăm cu toată căldura.

Se poate comanda dela institutul editor »Tipografia Tribuna«, Arad. Prețul 2.50 cor. plus porto 10 fileri.

— **Necrolog.** Văduva Sofia Oprean născută Marienescu în numele său și a tuturor rudeniilor cu inima frântă anunță reposarea iubitului ei soț Valeriu Oprean, fost notar comunal și translator român și german la judecătoria regească din Lipova, care a trecut la cele eterne în 28 Iunie st. n. 1906 la orele 8 dimineața în etate de 76 de ani, după o îndelungată suferință. Inmormântarea se va face la 29 Iunie 1906 st. n. la orele 5 d. a. în morminții din țarină.

Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată!

— **Tenoristul italian** cavalier Ferrari d'Alberdo, care a cântat zilele acestea cu mare succes în »Cavaleria Rusticana« în teatrul de vară arădan, a fost angajat pentru toamnă. El are un repertoriu de 100 opere și s'a obligat să învețe și 3 ungurești. Este un artist de mare valoare.

— **Un preot slab.** Ni se spune că Andrei Marchiș, preot în Toplița Caran (lângă Beliu) nu poartă la casă nici un ziar românesc, ci numai foaia ungurească »Arad és Vidéke«, la care și scrie, adesea batjocorind pe Români. Tot așa, la alegere abea se ține pe picioare și nici nu s'a dus să voteze, deoarece ce îl muiase rău rachiul lui Iuda.

Dacă nu se va îndrepta în viitor, ni se spune că poporul nu va mai recunoaște că-i este păstor ci ca pe farizeu și vameș îl va socoti.

— **Femeile engleze,** nici odată nu folosesc la față decât »Lapte de castravete« ce se găsește în adevărata calitate engleză în farmacia Balassa K., în Budapest—Erzsébetfalva. E de efect sigur și e nesticăcios, ce deja după folosire de 2—3 ori înlătură ori-ce pete de pe față și aceleia îi dă tinerețe și finețe.

Să grijim ca pe fiecare sticlă numele »Ballassa« să se găsească. Sticla cu 2 coroane, săpunul englez de castravet 1 cor., pudră de castravet 1-20. Se află în toate farmaciile. Prin postă se capătă din farmacia lui Ballassa Kornel, Budapest—Erzsébetfalva.

Se capătă în Arad la farmacia Földes Kelemen și la drogueria lui Vojtek și Weisz.

— Atragem atențiunea asupra anunțului alui *Dorn Jozsef.*

Atragem atențiunea onoratului public cetitor asupra inseratului fabricantului de sticle, Singer Armin și a lui Braun János din Szeghedin, publicată în numărul nostru de azi.

— Atragem atențiunea on. public asupra anunțului *Singer* care-l publicăm în altă parte a ziarului.

— Atragem atențiunea publicului cetitor asupra anunțului lui *Leel Össy I.*

— **Și cea mai frumoasă floare se vestegește** dacă nu grijești de ea. Și frumseța feței se vestejește, dacă nu te îngrijești de ea cu multă băgare de samă. O față frumoasă, tină și curată poți avea pururea, numaidacă folosești Crema de lăcrimioară a lui Vasváry.

— **Corecții** pe hârtie calitate foarte fină 100 bucăți cu 1 cor. 1000 bucăți 9 cor se poate capătă în Librăria lui *Ingusz J. și fiul* Arad.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Cota oficială pe ziua de 29 Iunie.

INCHEEREA LA 12 ORE:

Grâu pe Oct. 1906 (100—clgr.)	7-98 — 7-99
Secară pe Octomvrie	6-65 — 6-66
Orz pe Octomvrie	6-79 — 6-80
Cucuruz pe Iulie	6-49 — 6-50
Cucuruz pe 1907	5-74 — 5-75
Grâu pe Aprilie 1097	8-23 — 8-24

INCHEEREA LA 5 ORE:

Grâu pe Octomvrie 1906	7-99 — 8-00
Secară pe Octomvrie	6-64 — 6-65
Ovăs pe Octomvrie	6-77 — 6-78
Cucuruz pe Iulie	6-46 — 6-47
Cucuruz pe 1907	5-71 — 5-72
Grâu pe Aprilie 1907	8-25 — 8-26

Bursa de bucate din Timișoara.

Grâu: 78—100 klgr.	Cor. 15-00—15-20
« 79—100 «	«
Secară: 100 «	11-60—11-70
Orz: 100 «	13-50—13-60
Ovăs mercantil 100 klgr.	15-10—14-20
Ovăs cernut 100 klgr.	13-30—13-30
Cucuruz nou 100 «	13-00—13-10
« vechiu 100 klgr.	«

Prețul alcoolului în Arad.

Alcool rafinat în mare	Cor. 158-—
« « mic	« 160-—
« brut « mare	« 156-—
« « mic	« 158-—

Târgul de porci din Kőbánya.

De prima calitate ungară: Bătrâni, grei părechea în greutate peste 400 klgr. 116—118 fil.; bătrâni mijlocii, părechea în greutate 300—400 klgr. — fil.; tineri grei în greutate peste 320 klgr. 123—125 fil.; calitate sârbească: grei părechea peste 260 klgr. 124—125 fil.; mijlocii părechea 250—260 klgr. greutate 126—130 fil. Ușori până la 240 klgr. 116—118 fil.

BIBLIOGRAFIE.

A apărut: Nr. 7 din »Păstorul sufletesc,« periodic de predici.

Posta Redacției.

An. Băliban, în B. S'a publicat deja un raport, acesta a sosit târziu. Mulțumim pentru osteneală și atenție.

Abon. 519 Adresați-Vă P. C. Sale archimandritului Aug. Hamsea, starețul mănăstirii H.-Bodrog, per Zádorlak. 2) Bisericește dacă a fost odată și nu s'a desfăcut, nu mai trebuie. 3) Adresați-Vă după bilete la dr. Al. Vaida, Váczi utca 10 sz. 4) După cum va hotări clubul. Acum, vara nu prea se pot ține adunări.

Redactor responsabil: Sever Bocu.
Editor proprietar: George Nichin.

Dr. Joan Ursu

a deschis cancelaria advocațională
în Arad,
piața Boros-Béni No. 4

A apărut și se află de vânzare la administrația »Tribunei«:

Chestiunea de naționalitate.

De Br. Eötvös József,
tradusă de Sever Bocu.

Prețul 2 coroane plus. 10 fileri porto.

Am onoare a aduce la cunoștință onoratului public și onoraților mei clienți, că din prima Iulie mi-am mutat

cancelaria advocațională.

în casa negustoriului *Franț Tasch (Recaș, lângă casa comunală, peste drum de judecătoria cercuală)*, în care casă din prima Septembrie și cunoscutul nostru institut de credit »Timișiana« va înființa pentru cercul nostru o filială.

T.-Recaș, la 1 Iulie 1906.

Cu deosebită stimă:

Dr. Lucațiu Georgevici.
advocat.

În negoțul meu de băcării și bumbăcării se primește ca

„Învățăcel“

un tiner, care a absolvat cel puțin 3 clase gimnaziale sau reale.

Se cere neapărat cunoștința limbelor române, germane și maghiare.

Nicolae Dușoiu
Brașov.

Cele mai fine și mai elegante haine

pentru bărbați, copii

și cel mai potrivit și cel mai ieftin
îsvor de cumpărare pentru ori-ce îmbrăcăminte se află la

Moskovitz Zsigmond

Arad, Edificiul teatrului

unde e asortiment bogat și
cel mai bun croi.

Trag atențiunea binevoitoare a P. T. preoți precum dnilor teologi și pedagogi asupra îmbrăcămintelor

„Șaguna“

făcut de mine, ce se poate cumpăra exclusiv numai la mine, precum și redingate și veste preoțești.

Ori-ce îmbrăcăminte cumpărată dela mine, se străformă după măsura corpului fără nici o plată.

Telefon-nr. pentru orași și comitat: 534
Întrebuințarea telefonului pentru P. T. publică e gratuită.

Comande din provincie se efectuează momentan.

INSTRUMENTE NECESARE LA ORI-CE ECONOMIE.

o o o o „Ciururi-Kalmár“ adevărate și mașini pentru curățirea sămânțelor de trifoi. o o o

Cele mai renumite în toată țara și cele mai ieftine și de construcția cea mai bună.

Fabricăm din materia de prima calitate din patrie în diferite mărimi, în diferite construcții, corespunzătoare tuturor cerințelor economice, mașini pentru curățirea grânelor, ciururi de pleavă, mănate cu mâna ori cu motor. Rugăm să cereți catalog gratuit despre noutățile noastre de un an. La ori ce cerință răspundem prompt și fără nici o plată.

FABRICA DE MAȘINI DE GRÂNE alui KALMÁR ZS. ȘI SOȚUL HÓDMEZŐ-VÁSARHELY.

Numărul Telefonului 69.

În Aind premiat cu premiul mare de aur. Titlu în caz urgent: KALMÁR-restagyár.

Numărul Telefonului M.

PRIMĂRIA ORAȘULUI BUCUREȘTI.

DIRECȚIUNEA COMPTABILITĂȚII.

PUBLICAȚIUNE.

In virtutea autorizățiunii date prin legea promulgată la 5 Iunie 1906, cu decretul Regal Nro 2366.

PRIMĂRIA CAPITALEI

denunță prin prezentul avis și chiamă la plată prin anticipare pe

ziua de 1 Noemvre 1906

toate obligațiunile Imprumutului Comunal de lei 16.000,000 5% din anul 1884, a cărui dobândă, prin legea din 8 Maiu 1895, a fost redusă la 4 1/2 %.

Această denunțare cuprinde: 11,212 obligațiuni a 500 lei și 2,240 a 2,500 lei, în valoare totală de lei 11.206,000, aflate în circulațiune din Imprumutul menționat mai sus.

Obligațiunile chemate la plata anticipată vor înceta de a mai purta dobândă dela 1 Nov. 1906.

Capitalul acestor obligațiuni se va plăti cu 500 și 2,500 lei, după valoarea nominală a obligațiunilor, în București: la Banca Națională a României și în Germania cu 400 și 2,000 mărci, după valoarea lor nominală la următoarele bănci: în Berlin: la Direction der Disconto-Gesellschaft și la Casa de Bancă S.-Bleihroeder, iar la Frankfurt pe Main: la Sucursala Direcțiunii der Disconto-Gesellschaft din acel oraș.

Primar M. G. Cantacuzino.

Director C. Mthăiescu.

PROSPECT.

IMPRUMUTUL ORAȘULUI BUCUREȘTI de lei 26.000,000

valoare nominală în obligațiuni 4% din anul 1906.

In virtutea legii din 5 Iunie 1906, Comuna București emite un imprumut în valoare nominală de 26.000,000 în obligațiuni 4%. Acest imprumut este destinat la facerea de diferite lucrări de utilitate precum și la plata prin anticipare a restului obligațiunilor Comunei București 5% rămase în circulațiune, emise în anul 1884, a căror dobândă, prin legea din 8 Maiu 1895, a fost redusă la 4 1/2 %, precum și a restului imprumutului contractat la Casa de depuneri în anul 1899 cu dobândă de 5 1/2 % pe an, cari ambele reprezentau la 31 Martie 1906 o datorie de lei 12.001,335 bani 65.

Imprumutul este garantat cu partea disponibilă din veniturile comunale care nu este afectată la alte imprumuturi și cu privilegiu înaintea oricărei alte cheltueli.

Obligațiunile acestui imprumut sunt clasate printre fondările publice române admise de Banca Națională a României și de Casa de Depuneri, Consemnațiuni și Economie la toate operațiunile autorizate prin legile și statutele acestor instituțiuni.

Noile titluri sunt scutite de orice impozit prezente și viitor.

Plata cupoanelor și a titlurilor eșite la sorți se va face la 1 Maiu și 1 Noemvre ale fiecărui an la București la Casa Comunală și la Banca Națională a României, iar în alte orașe la Sucursalele și Agențele Băncii Naționale.

Amortisarea acestor obligațiuni se va face al pari în 100 semestre prin trageri la sorți, din

● In mai multe expoziții premiat cu primele premii. ●

Nrul telef. 439.

Prima fabrică de căruțe de pe câmpie

Ifj. Hodács János

SZEGED Strada Kistisza nr. 4. (Urmarea străzii Maros)

șasă în șasă luni, cari vor avea loc la 1 Martie și la 1 Septemvre ale fiecărui an.

Prima tragere se va face la 1 Martie 1907.

Numerile eșite la sorți se vor publica prin Monitorul Comunal, Monitorul Oficial și alte ziare. București, Iunie 1906.

Primar M. G. Cantacuzino.

Condițiuni de subscriere.

In baza prospectului de mai sus Banca Națională a României oferă în subscriere publică lei 26.000,000 aur valoare nominală în obligațiuni 4% ale Orașului București din 1906.

Subscripțiunea se va face contra numărării și contra Obligațiuni Comunale din 1884 convertite în 4 1/2 % în anul 1895 și chemate la plată prin anticipare.

Subscrierea va avea loc în ziua de

26 Iunie 1906

Prețul emisiunii este fixat la 88 lei pentru suta de lei capital nominal, plus dobândă de la 1 Maiu până la data versămintelor.

Posesorii de obligațiuni 4 1/2 % din 1895 vor putea subscrie la acest imprumut cu obligațiunile lor prezentând aceste titluri în București la Banca Națională a României și în cele alte orașe, la Sucursalele și Agențele ei, chiar dela data aparițiunii acestei publicări până în ziua de 26 curent inclusiv.

Obligațiunile 4 1/2 % trebuie să aibă toate cupoanele lor neexigibile.

Subscriitorii în numărare vor depune în momentul subscrierii o cautiune de 5% din suma subscrișă în bani sau efecte publice admise de Bancă ca gagiu pentru imprumuturi, după cursul zilei.

Subscrierile în obligațiuni 4 1/2 % ale Comunei București din 1895 și subscrierile până la 15,000 lei sunt ireductibile.

Indată după închiderea subscrierilor, Banca va face repartițiunea anunțând-o prin publicări.

Versămintele la sumele atribuite se vor face în modul următor:

- 25% îndată după repartiție,
- 15% la 15 Iulie
- 20% la 15 August
- 20% la 15 Septemvre
- 20% la 15 Octomvre.

Contra acestor versăminte subscriitorii vor primi titluri provisorii de noi obligațiuni ale Comunei București 4% din 1906 pe deplin liberate cari se vor preschimba în titluri definitive.

Epoca preschimbării titlurilor provisorii în titluri definitive se va anunța prin publicări speciale.

Subscriitorii în titluri de 4 1/2 % vor primi în plus în numărare 1 leu 25 bani pentru fiecare obligațiune de 500 lei și 6 lei 25 bani pentru fiecare obligațiune de 2500 lei reprezentând diferența de dobândă între 4 1/2 % și 4% pe timpul dela 1 Maiu 1906 până la 1 Noemvre 1906.

Sumele ce nu se vor putea remite subscriitorilor cu titluri de 4 1/2 % în noi obligațiuni de 4%, se vor plăti în numărare.

Cautiunea de 5% nu vor fi liberată decât după efectuarea tuturor versămintelor.

In cas când subscriitorul nu va efectua versămintele la timp, Banca Națională este în drept a vinde imediat, fără somațiune, punere în întârziere sau altă formalitate judecătorească, cautiunea sau titlurile atribuite spre a se acoperi de toate pagubele provenite din neefectuarea la timp a acestor versăminte.

București, Iunie 1906.

Banca Națională a României.

Magazin mare permanent din diferite căruțe noi domnești.

Se pot căpăta pe lângă prețuri foarte

avantajoase

căruțe folosite, în schimb (phaltone cu acoperiș și fără acoperiș, sănii, etc. etc.) .. ..

Catalog ilustrat în cinste și fără porto.

Crema Aphrodite

tricoloră și fără unsoare înecat în cât va zăle cu siguranță pistrui, cosurile, roșeața nasului și obrazului, arsura soarelui, și face pielea netedă și catifeană. Acest medicament comandat de toți medicii, vinde mai sigur decât orice altă epăreală, căci nu produce urici (comedo).

Săpunul cremă Aphrodite

de față fragedă, plăcută și tânără; mișcă mai în vârstă încă îl întinerescă împreună cu crema, pentru întinerescă.

Un borcan de Crema Aphrodite 1 cor., un borcan mare cor., un borcanas de probă 70 de bani. — Săpunul de cremă Aphrodite 1 coroană. — Pudră (în 3 culori) cu sau fără grăsime 1 coroană, cutie mare 2 coroane.

Spiritul pentru păr

AL LUI BASCH e medicament sigur contra căderii părului și mătreții; costă 2 cor., o sticlă de probă 1 cor.

Syr nervinus comp. e cel mai bun mijloc contra tuturor boalelor de nervi: contra durerii de cap neuragice, slăbiciunii de nervi, oboselii, în-omniet etc.; contra boalelor de sânge și de oase: a anemiei, clorosei, rachitismului (boala englezească) etc.; contra boalelor de inimă și scrofulozel.

E probat de foarte bun la reconvalescenți.

O sticlă 2 coroană.

Antisutin Basch

e leac probat contra asudării mâinilor și picioarelor. O sticlă 1 coroană.

Esența gastrală a lui Basch

e leac sigur contra lipsei de apetiț, contra durerii de stomach, contra tusei, întrebunțată împreună cu praful lui Basch înăță durerile, întărește stomachul, conținește răgăială; bun după mănecare ori băătură multă. La boale mai tănărute să poa'e folosi pilulele curățătoare de sânge ale lui Basch.

1 sticlă de esență 1-20 cor., 1 sticlă mare 3 cor., 1 cutie de praful 1 cor., — 1 cutie de pilule 1 cor., 7 cutie 6 cor.

Sirupul de sulfoquaiacol

al lui Basch, singurul el ajutor la tuse, regușeală, la boalele de piept și de plămâni, contra tusei măgărești, la junghieri în coaste, la năduf etc. Acest sirup face să crească greutatea trupului, vinde tusea, scupatul și asudarea de noapte. Pe lângă el se vând foarte mult CEAIUL DE PIEPT ALUI BASCH. 1 sticlă de sirup 2 cor. Mai mult de 4 sticle se trimet franco. 1 cutie de ceaiu 1 cor., 1/2 de cutie 50 fl.

Spiritul lui Basch contra reumatismului și podagreii

e indispensabil economilor, pădurarilor, vânătorilor etc. după e încorțare prea mare; el vindește foarte repede junghierile din mâni și din picioare, durerea de mijloc, umflăturile etc.

1 sticlă 1 coroană, 1 sticlă mare 2 coroane.

Praful de vite

farmacistului Basch e de comandat tuturor economilor pentru tusea și umflăturile ghinăduilor la cai; la vite, porci și oi pentru curățire și poftă de mănecare. Vindește, ajută mistuirea și vindește să se umfle. Vacile și laptele mai bun și mai mult apă el.

1 cutie 70 fleri; 11 cutii 7 coroane, franco.

Restituțiuni-fluidul

al lui Basch e bun la boala cal și vaci contra poftă, umflăturii vinelor, umflăturilor etc. E de recomandat să se frece cai și boli după muncă multă cu acest fluid, și, căci astfel își recăștiga preturile și devin sprinteni.

1 sticlă 2 coroane, sticlă de probă 1 coroană.

Prav de vaci

face să crească poftă de mănecare și curăță sângele. E eschis să dea vaca lapte albastru ori cu sânge, nici nu să umfle vaca. E de lipsă la schimbare de nutreț. 1 cutie 1 cor.; 1/2 de cutie 60 bani. La cumpărători mai mari rabat.

Praful de porci

e cel mai bun de îngrășat porci, până la 10 de chilo. Acesta împreună cu CEAIURILE PENTRU PORCI al lui Basch îi păzesc de boale.

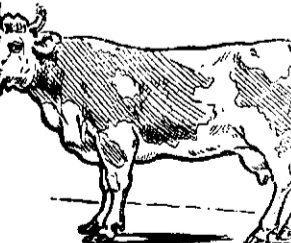
1 cutie de praful 70 de bani, 11 cutii 7 cor. franco. — 1 sticlă de praful de porci 70 fleri, 1 sticlă 6 cor. franco; 50 de sticle 20 coroane.

Toate preparatele au marca ingerului.

Comandele de peste 6 cor. le trimete franco

farmacia „LA ÎNGER“

NAGYBECSKEREK, GABNA-TÉR.

Alianța Măestrilor de Mobile din Arad

vis-à-vis cu ușa principală a teatrului.

Recomandă bogatul magazin de mobila cea mai modernă, lucrata exclusiv de maeștrii aradași

MARE ASORTIMENT DE PERDELE,
DIFERITE COVOARE ȘI COUVERTURI.

În scopul nostru a aduce în contact direct publicul cu maeștrii, punem la dispoziția onorabilului public

Mobila cea mai bună cu prețurile cele mai favorabile!

Cu planuri servim gratuit.

Atragem atențiunea publicului asupra magazinului nostru principal din calea Archiducei
Iosif No. 11. pe care îl ținem numai până în 1-a August.

Protejarea onor. public o cere:

Az Aradi Butorkészítő Iparosok Szövetkeze
mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja.

Splendida iluminatie seara până la ora 11.

